

NOVI GROBOVI

MICHAEL KIRINČIČ

Nagloma je preminil na svojem domu Michael Kirinčič, star 58 let, stanujoč na 14611 Sylvia Ave. Doma je bil iz sela Čakanec, fara Kravarska na Hrvaškem, odkoder je prišel v Ameriko leta 1914. Bil je član društva št. 235 HBZ, Najsv. Imena, Hrvatskega kulturnega kluba in Brotherhood of Locomotive Fireman and Engineers. Delal je več let pri New York Central železnici.

MARY KERNZ

Snoči ob 10. uri je preminila na svojem domu Mrs. Mary Kernz, 20771 Nauman Ave. Poglobnost se bo poročalo jutri.

Papežev ukaz je prizadel 670 milijonov oseb

MOSKVA, 30. julija. — Današnja "Pravda" je objavila članek, v katerem je rečeno; da je papež Pij XII "prekrel okrog eno tretjino človeštva" s svojim ukazom glede izobčitve katoličanov, ki podpirajo komunizem.

"Soglasno s točnim pomenom vatikanskega ukaza se lahko izobči 70,000,000 članov strokovnih unij včlanjenih v Svetovno federacijo in 600,000,000 oseb, katerih delegatje so se v Parizu sestali s komunisti na svetovnem mirovnem kongresu. "Dalje izobčitev grozi vsakemu državljanu v kateri koli državi, ki ima vladno, v kateri se nahaja kakšen komunist.

"Papež želi sodelovati v politiki in se vmešavati v notranje zadeve posebno v onih deželah, v katerih je ljudstvo prevzelo oblast," piše Pravda.

(Ker se 50,000,000 od okrog 330,000,000 vseh katoličanov nahaja v deželah vzhodne Evrope, je očitno, da Pravda vključuje v svoj proračun tudi ljudi drugih ver. Papežev ukaz velja za katoličane, ki so komunisti ali pa zavedno podpirajo stvar komunizma.)

"Učenjaki, ki pišejo zgodovino Katoliške cerkve poudarjajo, da sveti očetje niso objavljali takšnih masnih prokletstev že najmanj od dvanajstega stoletja. Celotno število krivovercev, ki so bili zažgani na grmadah ni doseglo tako astronomskega števila.

"Odprta akcija papeže na strani tabora vojne in reakcije ne bo očistila tabora. Križarski pohod proti komunizmu, proti demokraciji, ki ga je naznanil papež Pij XII., samo izpostavlja Vatikan kot agenturo imperialistične reakcije in orodje vojnih hujskačev," j med ostalim rečeno v članku "Pravda."

Zadnji dan za davke

Danes je zadnji dan za plačitev zemljiških davkov, brez dodatnih stroškov za zakasnitev.

Zapadne sile napadene v volilni kampanji Nemcev

Voditelj nemške socialistične stranke obsoja vmešavanje Vatikana v volitve

FRANKFURT, 31. julija—Politični voditelji zapadne Nemčije popolnoma prezirajo komuniste in namesto njih napadajo zapadne sile v svoji kampanji v zvezi z volitvami, ki bodo 14. avgusta.

Skoro vsi voditelji tako levičarskih kot desničarskih strank obtožujejo okupacijske oblasti Zedinjenih držav, Anglije in Francije, da so "lakome, zati-ralne in arogantne."

Desničarski voditelji največ napadajo program zapadnih zavzovalcev, da bi se preprečilo bodočo agresijo s strani Nemčije. Kritizirajo tudi razkosavanje tovarn, mednarodno Porursko kontrolo in vojaški varnostni odbor. V volilni kampanji pa je sproženo tudi vprašanje vzhodnih mej Nemčije, to je področja, ki ga je po drugi svetovni vojni dobila Poljska.

Okupacijski uradniki prizanašajo kritikom

Okupacijski uradniki so izjavili, da so vse nemške stranke združene v trpkih kritikah okupacijskih oblasti. Te kritike lahko vzbudijo čute Nemcev, toda po izjavah uradnikov, se proti kritikom ne bo podvzelo nobenih ukrepov, v kolikor položaj ne bo postal resen.

Neki uradnik je pripomnil, da je vojaška uprava prepovedala Nemcem, da bi kritizirali ali pa smešili okupacijske oblasti ter opugumili neposlušnost proti njim.

"Če bo to šlo čez meje, bi lahko zaplenili volilne letake in celo vrgli v zapor nekaj ljudi, kakor so to Angleži storili s komunističnim voditeljem Reimannom," je rekel neki neimeno-vani uradnik.

Na volitvah 14. avgusta bodo Nemci izvolili 400 poslancev, ki bodo imenovali predsednika zapadne Nemčije in ministrskega predsednika zapadno-nemške vlade.

Social-demokrati napadajo vmešavanje Vatikana

Voditelj levičarskih socialistov dr. Kurt Schumacher je eden od najtrpejših kritikov politike zapadnih zavzovalcev. Toda obenem je tudi napadel vmešavanje Vatikana v parlamentarne volitve.

V Mainzju je dr. Schumacher odločno izjavil, da bi se "arogantno varuštvo" Nemčije s strani zavzovalcev moralo končati. Omenil je nacistične brutalnosti in v zvezi s tem pripomnil, da so "krivice od včeraj zamenjale krivice zmagovalcev od danes."

Dr. Schumacher je ostro napadel tudi razkosanje nemških tovarn rekoč, da bo takšna politika uničila polovico vere v zapadne zavzovalce in da ji je namen, da se prepreči tekmo-vanje Nemčije na svetovnih trgih.

V govoru v Hamburgu pa je tarča Schumacherja bila Rimsko-katoliška cerkev, katero je obtožil, da se vmešava v parlamentarne volitve. Rekel je, da se Vatikan in cerkev zavzemajo za desničarsko krščansko stranko. Posebno je omenil pastirsko pismo, ki bo jutri prečitano s prižnic v katoliških cerkvah zapadne Nemčije.

"Namen tega pastirskega pisma je, da odprto vpliva na volitve v korist krščanskih demokratov," je izjavil Schumacher.

Pastirsko pismo čitano v katoliških cerkvah

HAMBURG, 31. julija — Danes je v rimsko-katoliških cerkvah zapadne Nemčije bilo prečitano pismo, s katerim je kaltočanom svetovano, naj volijo za kandidate krščanske stranke na volitvah 14. avgusta.

V pastirskem pismu, ki so ga čitali duhovniki po maši, se voditelj rimsko-katoliške hierarhije pritožuje, da so levičarske stranke zavrgle njihove zahteve. Katoliška hierarhija je med ostalim zahtevala, da kontrolira vzgojo mladine.

Kot običajno, je v pastirskem pismu zanikano, da se cerkev "mešava v politične zadeve. Kljub temu pa je poudarjeno, da je dolžnost škofov, da "ugotovijo, v kakšnem obsegu se krščanske principe spoštuje ali pa ne spoštuje v političnem življenju."

"V tem smislu je sv. Stolica smatrala za potrebno, da je jasno obsodila komunizem," je med ostalim rečeno v pastirskem pismu.

Poleg dr. Schumacherja, ki je napadel to vmešavanje Vatikana v politične zadeve zapadne Nemčije, je cerkvo napadel tudi komunistični voditelj Max Reimann. Na volilnem shodu v Dortmundu, katerega se je udeležilo 80,000 oseb, je Reimann rekel, da je "cerkev zavzeval sil vojne in socialnih krivic."

Stalin je glavni steber miru v Evropi, pravi Shaw

LONDON. — Znani irski pisatelj George Bernard Shaw, ki je 26. julija proslavil svoj 93-letni rojstni dan, je pohvalil premijerja Sovjetske zveze, češ, da je "glavni steber miru v Evropi."

V pismu levičarskemu poslancu Konny Zilliacusu, ki je bil izobčen iz laboristične stranke, je Shaw obtožil angleške voditelje, da širijo histerijo proti komunizmu z namenom, da bi Anglija vzdrževala daleč večjo armado kot pa je v stanju, da jo vzdržuje ter jemala ljudi iz tovarn in se borila proti Rusiji, kot da je "Stalin Atila dvajsetega stoletja, ne pa glavni steber miru v Evropi."

Shaw je opozoril Zilliacusa, da vlada, ki je soočena z nacionalnim bankrotom, zagotavlja, da so ne samo stavke, pač pa kritike njenih lastnih pristašev "delo komunistov". Obtožil je tudi zunanjšega ministra Ernesta Bevena, da je sprožil "to panično neumnost."

Zilliacus je bil izobčen iz Labor Party, ker se je zoperstavljaval politiki voditeljev. O tem je spisal knjigo "Zakaj sem bil izobčen," v kateri je med ostalim rekel, da voditelji vlade že samo pri mislih o možnosti sporazuma z vzhodnimi demokracijami dobivajo "Fore-salovo bolezen."

MORNARIŠKO LETALO POVZROČILO KOLIZIJO; 16 OSEB JE UBITIH

FORT DIX, N. Y., 30. julija. — Neko mornariško letalo je danes v zraku razklajalo potniško letalo Eastern Air Lines družbe in povzročilo smrt 16 oseb.

Očividce zračne kolizije je bil upravnik letališča Morrisvillu George Humphrey, ki se je vozil s svojim malim osebnim letalom v Monmouth.

Humphrey je izjavil, da se je nahajal okrog 1,000 čevljev nad zemljo, ko je začel okrog njegovega letalala manevrirati pilot mornariškega letala. Približal se mu je na samih 100 čevljev, čeprav ni dovoljeno, da bi se letalo približalo drugemu letalu več kot za 500 čevljev. Ko se je nahajal nad Humphreyem, je pilot mornariškega letala sunkovito zdrcal navzdol, se spustil tik njegovega letalala 500 čevljev nižje, toda očividno ni opazil potniškega letala. Pri zopetnem poskusu dviga je zadel v potniško letalo in mu zlomil levo krilo in rep.

Humphrey je povedal, da so po zraku leteli kosi razbitega letala. Truplo letalala pa je padlo na zemljo in zgorelo.

Pilota mornariškega letalala so našli mrtvega na polju v bližini vojaške postojanke Fort Dix v New Jerseyu. Donneva se, da se je skušal rešiti s padobranom, ki pa se ni odprl.

Poleg 12 potnikov so zgoreli tudi trije člani posadke potniškega letala.

ATOMSKE BOMBE BODO PRVO OROŽJE PROTI "NAPADALCU"

Trije šefi ameriških oboroženih sil odpotovali na sestanek z vojaškimi voditelji zapadno-evropskih držav

WASHINGTON, 30. julija.—Šef armadnega štaba gan Omar Bradley je včeraj na zaslišanju pred kongresnim odborom za zunanje odnose izjavil, da bo v okviru obrambenega načrta prvi taktični manever, da se napadalcu odgovori z atomskimi bombami.

Gen. Bradley je izjavil, da bodo po obrambenih načrtih Zedinjene države prevzele bombardiranje sovražnika z atomskimi bombami, dočim bi se sile ostalih držav Atlantskega pakta ukvarjale z obrambo zapadne Evrope.

Skupaj z gen. Bradleyem sta nastopila pred odborom tudi šef zračnih sil gen. Hoyt S. Vandenberg in šef mornarice admiral Louis Denfeld. Vsi trije šefi pa so takoj po zaslišanju z letalom odpotovali v Evropo, kjer bodo imeli posvetovanje z vojaškimi voditelji zapadno-evropskih držav.

Oboroževanje zapadne Evrope bo trajalo pet let

Pred gen. Bradleyem je nastopil kot priča obrambeni tajnik Louis A. Johnson, ki je izjavil, da bo vzelo štiri do pet let, predno se bo z ameriško vojaški pomočjo oborožilo prekomorske države.

(Zahteva predsednika Trumana za \$1,450,000,000 za vojaško pomoč zapadno-evropskim državam je predvidevana le za prvo leto oboroževanja).

Johnson ni vedel natančno povedati, koliko časa bo trajal pro-

Jugoslavija je zavrgla sovjetsko zahtevo glede ruskih državljanov

FORD SVARI DELAVCE, DO BO STAVKA DOLGA

DETROIT, 30. julija — Ford Co. je danes s posebno publikacijo opozorila svojih 106,000 delavcev, da bodo dolgo časa brez dela, če bodo šli na stavko kot to grozijo.

Kompanija je apelirala na delavce, naj v ponedeljek volijo proti stavki.

Unija avtnih delavcev (CIO) pa je takoj odgovorila na svari-lo Ford Co., rekoč, da hoče družba strahovati in groziti delavcem.

Unija zahteva penzijo za delavce in zvišanje mezd v tekočih pogajanjih za nov kontrakt. Družba pa se tem zahtevam zoperstavlja.

MISLJA SVETOVNE BANKE BO ŠLA V JUGOSLAVIJO

WASHINGTON, 30. julija — Mednarodna banka za rekonstrukcijo in razvoj bo v avgustu poslala posebno misljo v Jugoslavijo, ki bo proučila, pod kakšnimi pogoji se lahko odobri posojilo, ki ga zahteva jugoslovanska vlada.

Jugoslavija potrebuje posojilo za poljedelske stroje, namakanja in izsuševanja, razvoj rudarstva in metalurgije, obnovo transportacije, zboljšanje gozdov in razširjenje industrij.

Na čelu misije se bo nahajal pomožni direktor za posojila A. S. G. Hoar. Spremljali ga bodo ekonomski in tehnični svetovalci.

V odgovoru pravi, da so zaprti sovjetski državljani belogardisti, ki so bili vo-huni, kontra-revolucionarji in teroristi

BEograd, 31. julija—Jugoslovanska vlada je danes zavrgla zahtevo sovjetske vlade, da takoj izpusti iz jugoslovanskih ječ 32 sovjetskih državljanov, za katere sovjetska vlada pravi, da so bili zaprti, ker so podprli Komin-formo.

V svojem ostrem odgovoru je jugoslovanska vlada izjavila, da so ti sovjetski državljani bili aretirani radi vohunstva, sabotaže, kontra-revolucionarnih dejanj in kolaboracije z nacisti za časa druge svetovne vojne.

Odgovor jugoslovanske vlade je bil izroččen sovjetski ambasadi v Beogradu. V tem odgovoru so sovjetske obtožbe označene "za preračune žaljivke in dejanja sovražnosti napram Federativni ljudski republiki Jugoslaviji." Dalje je jugoslovanska vlada opozorila, da nihče ne bo ostal nezakazovan, če bo skušal omajati vladu Jugoslavije in to ne glede na zaščito, ki jo uživa.

"Sovjetski državljani ne bodo mogli več ostati v Jugoslaviji, če se ne bodo pokorili zakonom naše dežele," pravi jugoslovanska vlada.

"Sovjetski državljani ne bodo mogli več ostati v Jugoslaviji, če se ne bodo pokorili zakonom naše dežele," pravi jugoslovanska vlada.

Proti-obtožbe jugoslovanske vlade proti Sovjetski zvezi

Indirektno je jugoslovanska vlada obtožila sovjetsko ambasado v Beogradu, da je center zarote proti jugoslovanski vladi. Kar pa se tiče sovjetskih državljanov, ki se nahajajo v jugoslovanskih ječah, so v odgovoru označeni za "belogardiste," ki so zbežali iz Sovjetske zveze po oktobrski revoluciji in našli zavetje v stari Jugoslaviji, kjer so uživali zaščito bivših kraljevskih režimov.

Za časa zadnje vojne, pravi jugoslovanska vlada, so mnogi aktivno sodelovali z nacisti, zavzemali po njimi visoke položaje, po osvoboditvi pa so zaprosili za sovjetsko državljanstvo.

V notih so "novo-ustanovljeni" sovjetski državljani bili označeni za "sovražnike Jugoslavije." V svoji zahtevi pa jih je baje sovjetska ambasada skušala predstaviti za zagovornike prijateljstva med jugoslovanskimi in sovjetskimi ljudstvi.

ČESKA VLADA ZAVRGLA ZAHTEVE JUGOSLOVANOV

PRAGA, 30. julija. — Češkoslovaška vlada je danes zavrgla zahtevo Jugoslavije, da prepreči svojemu tisku sovražne napade na "jugoslovansko ljudstvo in ministrskega predsednika Tita."

Dram. društvo "Ivan Cankar"

Jutri, v torek zvečer ob osmih se vrši seja dramskega društva "Ivan Cankar" na odru Slov. nar. doma na St. Clair Ave. Vabi se člani na udeležbo.

Klub društev SDD

Nocoj ob osmih se vrši seja Kluba društev Slov. društvene-ga doma na Recher Ave. Prosi se vse društvene zastopnike, da se gotovo udeležijo. Nadzorni odbor pa je prošel, da pride ob 6:30 uri.

Strica išče

Klara Auderlin, rojena v Ljubljani, išče svojega strica in njegovo družino, ki biva nekje v Ameriki. Ako stric Joseph (Pepi) Bučar, bere te vrstice ali če ga kdo pozna, naj ga opozori, da piše nečakanji, hčerki njegove sestre Štefanije, na naslov: Klara Auderlin, Dom onemoglih, Gornja Radgona, Slovenija, Jugoslavija, ali pa sporoči naslov na urad SANSa, 3424 W. 26th St., Chicago 23, Ill.

Važen sestanek

Nocoj ob osmih se vrši važen sestanek Progresivnega kluba 32. varde in članstva podr. št. 48 SANSa v Slov. del. domu na Waterloo Rd. Prosi se vse članstvo, da se gotovo udeležijo.

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE
CLEVELAND 3, OHIO

HENDERSON 5311-12

Issued Every Day Except Saturdays, Sundays and Holidays

SUBSCRIPTION RATES—(CENE NAROCNIN)
(Po raznašlacu in po pošti v Clevelandu in izven mesta):
For One Year—(Za eno leto) \$8.50
For Six Months—(Za šest mesecev) 5.00
For Three Months—(Za tri mesece) 3.00
For Canada, Europe and Other Foreign Countries:
(Za Kanado, Evropo in druge inozemske države):
For One Year—(Za eno leto) \$10.00
For Six Months—(Za šest mesecev) 6.00
For Three Months—(Za tri mesece) 3.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3, 1879.

104

ZADNI DNEVI NACIONALISTIČNE KITAJSKJE

IV.

Prehod čez Jangce

Narodno-osvobodilna vojska Kitajske je potem začela svoj zmagoviti pohod. Njene sile so prekoračile orjaško naravno pregrado, kakršna je Jangce, največja reka na Kitajskem in ena najširših rek na svetu.

Kuomintangova mornarica tega prehoda ni mogla preprečiti. Tudi pomoč angleških vojnih ladij, ki so sodelovale v tem preprečevalnem poskusu, Kuomintangu ni prav nič pomagala. Angleška vojna mornarica se je smrtno blamirala skupaj z mornarico ameriškega zaščitnika Čangkajška, milijon vojakov Narodno-osvobodilne vojske pa je prekoračilo Jangce v širini 300 milj ter začelo zavzemati vasi in mesta.

Glavno mesto Kuomintangove Kitajske, Nanking je bilo zavzeto že čez dva dni. Kuomintangove čete so v neredu pobegnile proti jugu. Bivši Čangkajškovo nankinško garnizijo—30.000 vojakov—so dohiteli in razorožili 45 km jugovzhodno od Nankinga. Pred vojsko so pobegnili vsi člani nankinške vlade, njim na čelu namestnik predsednika vlade Li Čun-čen in predsednik vlade Ho Sung-čün. Nanking je bil popolnoma očiščen velikih izdajalcev (za majhne v letalih ni bilo dovolj prostora), ko je Narodno-osvobodilna vojska po dejanskem zavzetju mesta 24. aprila zjutraj slavnostno vkorakala in defilirala po ulicah Nankinga.

Proklamacija Mao Ce Tunga in Ču Dea

Po tem velikem uspehu, ki je pomenil začetek zaključne faze Narodno-osvobodilne vojske, sta predsednik revolucionarnega vojnega komiteja kitajskega naroda Mao Ce Tung in glavni komandant Narodno-osvobodilne vojske Kitajske Ču De razglasila tole proklamacijo na ljudstvo v krajih, ki jih je bila Narodno-osvobodilna vojska začela osvobajati:

Reakcionarji iz Kuomintanga so odklonili naše poudbe glede miru in znova začeli vojno proti državi in ljudstvu. Ljudstvo vse dežele upa, da bo Narodno-osvobodilna vojska kmalu iztrebila reakcionarje iz Kuomintanga. Narodno-osvobodilni vojski smo zapovedali, naj smelo prodira, naj do kraja razbije vse Kuomintangove čete, ki se drznejo upirati, naj aretira vse nepoboljšljive vojne zločince, naj osvobodi ljudstvo vse dežele, zagotovi neodvisnost in neokrnjenost Kitajske ter upostavi resnični mir in demokratično enotnost, po kateri hrepeni vse prebivalstvo dežele.

Mi resnično upamo, da bodo ljudje iz vseh slojev naroda pomagali Narodno-osvobodilni vojski, kjer koli bo prodirala. Tu objavljamo osem točk obsegajočo proklamacijo, ki jo bomo spoštovali skupaj z vsem ljudstvom:

1. Življenje in premoženja vseh ljudi bo zaščiteno. Upamo, da bodo vsi ljudje, ne glede na razred, vero ali poklic ohranili red in sodelovali z Narodno-osvobodilno vojsko. Narodno-osvobodilna vojska pa bo sodelovala z ljudmi iz vseh slojev. Če bi protirevolucionarni ali drugi razdiralni elementi hoteli izkoristiti situacijo, da bi povzročili nered in ropali ali pustošili, bodo pri priči kaznovani.

2. Nacionalna industrija, trgovina, kmetijstvo in živinoreja bodo zaščitene. Vse tovarne v privatnih rokah, skladišča, banke, velike trgovine, ladje, ladjedelnice, farme, pašniki itd. bodo zavarovani sleherne poškodbe. Upamo, da bodo delavci in nameščenci vseh strok nadaljevali proizvodnjo, da se bo celotna poslovna dejavnost nadaljevala kakor običajno.

3. Birokratični kapital bo zaplenjen. Vse tovarne, velike trgovine, banke, skladišča, ladje, ladjedelnice, železnice, pošte, telefoni, električne centrale, vodovodi, kmetijske in živinorejske farme itd., ki so bile v rokah reakcionarne Kuomintangove vlade in velikih birokratičnih elementov, bo prevzela ljudska vlada. Če bo to obsegalo privatne akcije kitajskih industrijcev, poslovnih ljudi ali farmerjev, bodo lastniške pravice teh ljudi priznane, ko bodo s poizvedovanjem ugotovljene njihove terjatve. Vse v podjetjih birokratičnega kapitala zaposleno osebje naj torej ostane na svojih mestih, kakor običajno, dokler ljudska vlada ne prevzame teh podjetij. Osebje razen tega odgovarja za zaščito premoženja, strojev, dokumentov, arhivov, računov itd., dokler premoženje ne bo popisano in podjetja prevzeta. Tisti, ki bodo storili v zaščiti tu naštetih dobrin

NA RAZSTAVAH "TEDNA TEHNIKE"

Prireditveni odbori za Teden tehnike od 5. do 12. t. m. so preteklo nedeljo odprli vrsto razstav, ki kažejo velik tehnični napredek v naši državi. S tehniko se seznanjajo vedno širše ljudske množice, ki v različnih tečajih in v borbi za povečanje proizvodnje izpopolnjujejo svoje znanje. Temu namenu služijo tudi sedanje razstave.

V Ljubljani

V Domu sindikatov na Miklošičevi cesti v Ljubljani je bila odprta osrednja razstava prireditvenega odbora za Teden tehnike s številnimi razstavnimi predmeti.

Ministrstvo za kmetijstvo razstavlja traktor, ki nadomesti 5 vpreg in 9 delavcev. Trosilec umetnega gnoja pognoji v 1200 urah 30 hektarjev zemlje, kosilnica pokosi v istem času 60 hektarjev, mlatnica pa omlati v 1200 urah 50 ton žita.

"Tesar" prikazuje leseno predalčno steno z opečnimi polnili in parolitno podlogo. Tak način zidanja je hitrejši in uporabnejši, lesena konstrukcija pa je skrita, tako da je zamakanje izključeno in les ne more gniti.

Glavna direkcija tekstilne industrije razstavlja tkalni stroj. Zaradi velike potrebe tekstilnih produktov popravljajo člani Ljudske tehnike v podjetju "Remont" stare tkalne stroje. V kratkem bodo 200 takih strojev usposobili za delo.

Kontrolna tehnika z valjčnimi uteži in nosilnostjo do 40.000 kg je dokaz da smo se v nekaterih stvareh že popolnoma osamosvojili od inozemstva. Take tehnike so prej uvažali, sedaj pa jih izdeluje tovarna v Celju, ki na razstavi prikazuje tudi najmodernejšo kontrolne aparate za tehnike vseh vrst.

V tovarni "Elma" v Črnučah izdelujejo transformatorje nove konstrukcije, ki jih tudi lahko vidimo na razstavi. Centralna rudarska delavnica iz Trbovelj pa prikazuje dovlačilna motovila na električni pogon, tudi domač izdelke.

Strojnik iz Medvod Franc Perman je izdelal lovilec za olje na kompresorskih postajah. Olje, ki ga lovilec upame, se lahko še štirikrat uporabi, prihranek pa je 64 %.

Podjetje "Gradiš" razstavlja model gradbene jame in kabelskega žerjava, ki ga je skonstruiral inž. Boris Pipan. Poraba časa pri transportu s kabelskim žerjavom je 200 % manjša od porabe vrtilnega žerjava.

Kmetijsko-obdelovalna zadruga od porabe vrtilnega žerjava. Prihrani se torej 200 % delov-

hvale vredna dejanja, bodo nagrajeni. Saboterji bodo kaznovani. Tisti, ki bodo hoteli ostati v službi, potem ko bo ljudska vlada prevzela oblast, bodo nameščeni po svojih sposobnostih.

4. Vse državne in privatne šole, bolnišnice, kulturne in prosvetne ustanove, športna igrišča in vse dobrodelne ustanove bodo zaščitene. Upamo, da bodo vsi, ki delajo v teh ustanovah, ostali na svojih mestih, kakor običajno. Narodno-osvobodilna vojska bo te ustanove obvarovala sleherne škode.

5. Izvzemši nepoboljšljive vojne zločince in protirevolucionarne elemente z gnusnimi zločini na vesti Narodno-osvobodilna vojska in ljudska oblast ne bo aretirala, držala v zaporu ali na uničujoč način ravnala z visokimi in nižjimi uradniki v sestavi centralnih, pokrajinskih, občinskih in oblastnih oblasti raznih stopenj, s poslanci ljudske skupščine, s člani zakonodajnega juana in kontrolnega juana, s člani narodno-političnih odborov in s policijskim osebjem, razen če se upirajo ali sabotirajo. Te osebe pozivamo, naj ostanejo na svojih mestih, naj izpolnjujejo odredbe Narodno-osvobodilne vojske in ljudske oblasti in naj bodo odgovorni za ohranitev arhivov in premoženja raznih ustanov, dokler le-te ne bodo prevzete in dokler ne bodo izdani o njih odloki. Ljudska vlada bo po njihovi sposobnosti zaposlila vse sposobne ljudi s pogojem, da se ne ukvarjajo z nobeno protirevolucionarno dejavnostjo in da njihova preteklost ni močno omadeževana. Tisti, ki bi izkoristili situacijo za sabotažo, tatvine, korupcijo ali utajo državnega denarja, odnašanje državnega premoženja in arhivov ali ki bi ne hoteli tega izročiti pristojnim oblastem, bodo kaznovani.

(Konec prihodnjič)

la proizvodne stroške za 60% in prihranila na delovni sili.

Več lastnih izdelkov je prikazala železniško industrijska šola, TT center prikazuje razvoj telefonije in telegrafije in od prvega telefona do najmodernejšega aparata. V miniaturi je telefonska in telegrafska mreža.

Na razstavi tehnike so zastopana še druga podjetja in tovarne, ki prikazujejo nagel tempo tehnike.

V Celjskem okraju

V nedeljo dopoldne je bila svečana otvoritev razstave, ki prikazuje moderno tehniko v naši industriji, novatarske in racionalizatorske izdelke ter nove domače konstrukcije.

Tudi tovarne v Celju so otvorile razstavo, kjer so pokazale napredek proizvodnje.

Na razstavi, ki jo prireja JA, je prikazano orožje, narejeno v času NOB kot tudi nekatera moderna tehnična sredstva naše slavo ovenčane armade.

Vse razstave so vzbudile med ljudstvom ogromno zanimanje, saj je dopoldne razstave obiskalo nad 2000 ljudi. Veliko zanimanje je vzbudila na podeželju še predvsem razstava v Žovneku pri Braslovcih, kjer so prikazani moderni poljedelski stroji ter delo domačih rekonstruktorjev in novatorjev.

Večje razstave v celjskem

okraju so nadalje še v Laškem ter v Zalcu. Toč so bile tudi slavnostne akademije na predvečer otvoritve Tedna tehnike. Na vseh so začele kinopredstave filmov tehnične vsebine.

Veliko zanimanje, ki ga je ljudstvo pokazalo že na dan otvoritve Tedna tehnike, je jamstvo, da bo Teden tehnike v celjskem okraju uspeša akcija, ki bo seznanila delovne ljudi, predvsem pa naše podeželje s pomembno vlogo tehnike za izgradnjo socializma in podprta vključevanje nove delovne sile v naše gospodarstvo.

V Črnomlju

V nedeljo 5. t. m. je bila v Črnomlju v gradu odprta prav lepa in bogata razstava strojev in tehničnih pripomočkov, ki so se je udeležila vsa podjetja in tovarna učil. Na razstavi je zlasti nazorno prikazan razvojni proces proizvodnje od ročne izdelave pa do najfinjših tehničnih in strojnih pripomočkov. Veliko zanimanje vzbujajo zlasti razstavnih predmeti tovarne učil, ki je za Črnomelj velika novost. Prav lepo so izdelani tudi nekateri predmeti domače obrtne proizvodnje, kot čevljarški produkti, litoželezni izdelki, petilstvo in drugi.

Razstava je bila že prvi dan zelo obiskana, saj nudi res lep vpogled v industrijsko in obrtno proizvodnjo.

MEDNARODNA TRGOVINSKA POLITIKA

(Ameriška industrija proti angleški in francoski konkurenci v vzhodnih državah)

Predsednik Truman se je v enem izmed zadnjih svojih govorov dotaknil žgočega vprašanja: odpora velikega dela ameriške javnosti, ki ga vodi več ameriških senatorjev (McKellar, Vandenberg) proti mednarodni gospodarski politiki sedanje vlade, ki se oslanja na Marshallov načrt in je v službi ameriških političnih načrtov v zunanem svetu. Ta politika zahteva od Američanov nove davke—za Marshallov načrt plača Američan povprečno \$35—državni izdatki se množijo, v proračunu nastaja primanjkljaj.

Republikanski tisk piše "O zgrešenem gospodarstvu" in trdi, da vlada pogosto skriva pod plašč ERP (Marshallova načrta) nejasne postavke svoje gospodarske politike, to je lastne pogreške v svojem notranjem gospodarstvu. Spričo vseobčega zastoja v proizvodnji se oglašajo tudi industriji.

Strojna industrijska podjetja se hudujejo, češ da se evropska (angleška, francoska in belgijska) industrija obnavlja in izpopolnjuje z ameriškim denarjem v okviru ERP in da izvažajo izdelke v Sovjetsko zvezo in druge države; na tem trgu izpodriva ameriško strojno industrijo.

Prepoved izvoza ameriških strojev v Sovjetsko zvezo je naletele na odpor pri ameriških industrijcih; jasno je, da je v protislovju z izjavami predstavnikov ECA (ERP), da je treba trgovinsko izmenjavo med vzhodnimi in zapadnimi državami povpešiti. Ameriška industrija izgublja na ta način milijarde. Če bi ameriška vlada vztrajala na tej črti, se utegne zrušiti stavba Marshallova načrta, trdi neki ameriški list.

Mr. Bryant, predsednik upravnega odbora velikega strojnega podjetja Bryant Machinery and

Engineering Co. (Chicago) in predsednik industrijskega združenja National Machinery Tool Builders Association je jasno podal današnji položaj ameriške strojne industrije. Danes doseže proizvodnja ameriške strojne industrije nekaj nad eno tretjino medvojne proizvodnje. V zadnjih dveh letih je obratovala komaj s polovico svoje skrajšane zmogljivosti.

Vrednost njene proizvodnje je dosegla lansko leto 288 milijonov dolarjev, medtem ko je leta 1937 ameriška strojna industrija izvozila skoro toliko strojev. Ob zaključku zadnje vojne je bilo v obratu 200 strojnih podjetij, medtem ko se je do danes ohranilo v tej stroki okoli 20 podjetij. V zadnjem času so morali v nekaterih podjetjih skrajšati delovni obrat na 32 ur tedensko.

Mr. Bryant je dodal, da ameriška strojna industrija ne more stopiti v konkurenčni boj z evropsko, zlasti ne z angleško, ker se to ne bi skladalo s politiko ECA in ker evropske države udeležene ERP n a b a v l j a j a ameriške stroje samo z dolžnostmi, ki jim jih stavi na razpolago ECA. Evropska industrija, predvsem angleška, prodaja svoje stroje Sovjetski zvezi in vzhodnim evropskim državam na škodo ameriške. Mr. Bryant je zaključil z ugotovitvijo, da računajo, da je bilo tako prodanih 80 odstotkov izdelkov francoske industrije.

Konjunktura v Zedinjenih državah pada

Po uradnih podatkih je severno-ameriška proizvodnja nazadovala v prvem trimesečju 1949 za devet milijard dolarjev v primeri z istim obdobjem v lanskem letu. Vrednost potrošnje se je v trimesečju znižala za 4,1 milijarde dolarja. Kljub padcu, čim cenam se pri potrošnikih opazna težnja po varčevanju. Državni izdatki so nasprotno v porastu, ki znaša 0,5 milijard dolarjev v primeri z lanskim trimesečjem. Poleg tega predvidevajo, da se bodo investicije v industriji letos znižale za okoli 40% v primeri z lanskim letom.

Indeks (raven) proizvodnje v Zedinjenih državah je nazadovoval v aprilu za 9 točk v primeri z marcem. Dosegel je najnižjo točko po juliju 1947. Nazadovuje je neprestano v teku zadnjih petih mesecev. Danes znaša 179,9 povprečne proizvodnje 1937-1939, medtem ko je bil v marcu 1939, medtem ko je bil v marcu 1948 in v oktobru 1948 195 %.

OBNOVA INDUSTRIALIZACIJE JUGOSLAVIJE

Napredek kemične industrije

V zadnjih treh letih je kemična industrija v Jugoslaviji zelo napredovala. Tako so pričeli v Rušah proizvajati prvi dušikov suboksid, ki se uporablja v zobni tehniki. Tovarna "Elektrobosna" proizvaja več raznih kemikalij, ki se uporabljajo v zdravilstvu.

Tovarna mineralnih barv "Zvezda" je pričela izdelovati surov barit. Tovarna kisika in acetilena "Miloš Minic" je pričela izdelovati kalcijev klorid. Tovarna barv "Hromos" izdeluje razne barve za barvanje tkanin.

V Pančevu so poleg stare tovarne stekla postavili novo tovarno, ki izdeluje steklenice za laboratorije.

Proizvodnja kinskih aparatov

Proizvodnja novih domačih kinskih aparatov, ki jih že montirajo v mnogih kinematografih, bo omogočila tudi hitrejšo razširitev filmske mreže. V Jugoslaviji bo konec 1949 leta 150 kinomatografov več, kot jih je bilo konec preteklega leta. Vsak večji kraj, rudnik ali industrijski kinomatograf. Tako bo število kinomatografov v Federativni

Beograd preskrbljen z zelenjavom

Se v teku tega leta bo jugoslovanska vlada investirala \$20 milijonov dinarjev za izgradnjo gospodarskih poslopij in ureitev Pančevačkega Rita onstran Donave. Zgradili bodo 318 raznih gospodarskih objektov za živinorejo in perutinstvo. Kakor tudi za pospravljanje žita in drugih kmetijskih pridelkov. Tako bo Beograd preskrbljen z zelenjavo in raznimi kmetijskimi pridelki.

V Vojvodini bodo letos zgradili 2.000 gospodarskih poslopij na imetjih obdelovalnih zadrug. Nova poslopja so namenjena predvsem pospeševanju živinoreje. Srbska vlada je v ta namen nakazala 860 milijonov dinarjev.

Načrti državnih kmetij

Državne kmetije so v prvi vrsti začele pridelovati živila v industrijski središča in rudnike. Letos bodo posejali 250 odstotkov raznih žitaric več kakor lanskemu letu na državnih imetjih. Tako bodo letos dobavila 30 odstotkov potrebne masti. Proizvedla bodo štirikrat več mleka in 14-krat več jaje kot lansko leto. Med Državna imetja sodelujejo z obdelovalnimi zadrugami.

Naročite, širite in štajte "Enakopravnost!"

Janko N. Rogelj:

Vaška kronika

Za časa mojih počitnic v Sloveniji, ko sem stanoval v hiši mojega očeta, sem spal v mali čumnati. Imela je dvoje oken: Eno okno je odpiralo razgled na snežene kamniške planine, drugo na domačo vas. Na oknih so v malih lončkih rastle lepe in bujne cvetlice, med katerimi je kraljeval s sočnimi cvetci rdeči ciklamen. V mogočni in čudotvorni jutranji zarji, ki je vstajala izza Kočne in Grintavca vsako jutro, so te sveže cvetlice širile prijeten duh, ki človeka tako toplo spominja na svoj dom izza mladih let.

Odprl sem okno, v čumnato je pihljala sveža spomladanska sapica, ki tako božajoče prija človeškim prsim. Prvi sončni žarki so pogledali skozi okno na pobeljene stene. Na dvorišču sta zapela kar dva zgodnja petelina ter otvorila kosoški koncert, da uho prislusne in oči se odprejo na široko.

Mimo hiše priškriplje voz; zgodnji voznik priganja žival, da povspehi vožnjo na jutranje delo.

Dobro jutro, zlato jutro, se je pričelo na deželi, kjer hiš'ca na samem stoji.

Kako lepo je vse to, ko se človek po dolgih letih povrne v svojo rojstno vas. To je duševni užitek, o katerem marsikdo sanja, ki že leta in leta ni videl domače zemlje.

In dosti jih je izven slovenske zemlje, ki bi še enkrat radi živeli v družbi svojcev in prijateljev izza mladih dni.

Iz mladega in rosnega jutra je nastal svetel in jasen dan, poln sončne svetlobe, da je preko smrekovega gozda zadišalo po ozonu. Takrat pa sem stopil do sosedov, da se pozdravimo in pogovorimo o časih, odkar se nisimo videli.

Naša vas je bila pred prvo svetovno vojno pristno in samoraslo selo, naseljeno z velikimi in malimi kmetovalci, za nameček je imela nekaj obrtnikov in bajtarjev. Obe svetovni vojni pa sta spremenili rast in lice, dodali nove vaščane in naseljence. Vas se je dotaknila mesta Kranj ter se z istim spojila z narastkom novih hiš in tovarov. Danes je vas Primsko-vo predmestje rastočega in razvijajočega se mesta Kranj. Izgubila je idealno zamišljeno samostojnost, ž njo tudi marsikateri vaščan, ko so ga obkoljevali novi naseljenci. To niso bili kmetovalci, to so bili preprosti delavci, ki so prišli na delo v nove in dozidane tovarne. Njive in gozdiči med staro vasjo in vodo Kokro so izginili, na njih so postavljene priproste, a vendar čedne delavske hiše.

Dvojna miselnost se razvija v tej vasi, kmet in delavec danes sedita skupaj na sejah vaškega odbora, kar povzroča večsah ozkosrčno nerazumevanje: kdo bolj razume svoj položaj.

Tu se izživlja sedaj čisto novo življenje v okvirju novega reda in novih zakonov. Mladina je dovezetna in sprejema, ker je prepričana, da gradi sebi novo in trajno bodočnost. Starejši

ljudje sprejemajo novotarije bolj počasi, ker se držijo starega reka: Kakor je oral oče, tako naj orje tudi sin.

Zadnja vojska je prinesla na meje naše vasi obrambne trnjavice ali bunkerje, kakor da je vas važna vojaška postojanka. Pri lesenem mostu med Primskovem in Rupo je še stara jugoslovanska vojska postavila nad žagarjevem jezom močno utrjen bunker. Še danes stoji tam in samotari, ker ga je prehitro zapustila umikajoča se kraljeva armada. Pri nekdanjem železnem mostu med Primskovem in Klancem samuje drugi bunker, katerega so napravili zeleni Nemci. Za vasjo, na polju ob vaški cesti, ki drži v Senčur, je v zemljo zarit tretji bunker, nemško delo iz betona in železa. Ta bunker je stražil novopostavljeno nemško radijsko oddajno postajo.

Cesta skozi vas je bila za časa nemške okupacije zaslonilo tlakovana, da ni prašila hiše, a kar je bolj važno, da se je promet vrtil v boljšem redu.

To so ostanki zadnje vojne, ki dajejo vasi mrzlično lice, a vaščanom mrke poglede, ko se spomnijo tistih mračnih vojnih dni. Zaklonišča pred bombniki ni imela naša vas, Kranj jih je imel ob Jelenovem klancu. Kadar so brneli ameriški bombniki preko vasi, so vaščani pohiteli v log ob Kokri ter čakali tam, dokler niso zrakoplovi preleteli bližnje gorske vrhove.

Ko so se ameriški zrakoplovcji vračali, se jih niso bali do časa, dokler se ni dogodil slučaj, da je na povratku ameriški bombnik stresel par bomb za vasjo, pri radijski oddajni postaji, da jih ni bilo potreba nesti nazaj v Italijo.

Vaščani pravijo, da so bili to strašanski in pretresajoči zrakoplovni "pohodi" preko kranjske kotline: kar tresla se je zemlja pod nogami.

In vse to so preživeli mnogi izmed njih, a ne vsi; usoda je hotela, da so padli kot talci, da so bili odpeljani v nemška koncentracijska taborišča ali da so padli v bratomorni borbi, izbirajoč si to ali ono stran tedanje miselnosti.

Obsovraženi so danes še vsi tisti, ki so ob nemški okupaciji izdajali nedolžne ljudi radi osebnega sovraštva ali radi tega, da so se prikupili "kulturnim" Nemcem. Na račun takih posledic je pogorel mlin na Rupi, a ko je gorel mlin, pravijo ljudje, so v neki hiši tisti čas nemški junaki glodali pečene piške.

Ko so se Nemci pripravljali na odhod, takrat pa je prišlo do odločitve. Nekateri so šli z njimi, ne dosti, drugi so pohiteli k partizanski vojski ter jim ponudili "takošnjo" pomoč.

Iz takšnega festa so vaščani, ne vsi, posebno ne mladina. Govoril sem z mnogimi, imajo različne okuse, a končno prihajajo do skupnega izhoda: Vojne poteškoče so za nami, ostali smo na svoji zemlji, sedaj gradimo novo državo. Prosto in svobodno so mi pripovedovali in razlagali svoja mišljenja. Pred enajstimi leti, ko sem bil tam na obisku, so bili bolj previdni. Takrat so slutili, da je za vsakim grmom tajen policist, ki prisluskuje in trajno bodočnost. Starejši

sedaj, ker nihče me ni povabil, da greva na polje, kjer bova sama govorila ter tudi vsak čas videla, če se nama kdo približuje, da lahko premeniva pogovore na dobro letino.

Tako sem hodil prve tri dni po vasi, da dobim domače vaške vtise in mnenja. Mnogi so bili iskreni, nekateri tudi zavajalni, stalni nezadovoljneži, prav taki, kot so bili 1925 in 1938 leta, ko sem bil tam na obisku.

Pri nas doma je še vedno kovačnica na delu, pri sosedu še obratuje vodna žaga, sosed Francelj vodi svojo krojačnico s pomočniki ter ima vedno dosti dela, na vasi zidajo zadržni dom, kmetje so se pogovarjali o obdelovalni zadrugi, takrat še zelo dvomljivo, a pred tednom sem dobil pismo, v katerem so navedena imena kmetov, ki so se vpisali v zadrugo. Na moje začudenje so baš tisti, ki so naj bolj ugovarjali tej novotariji.

Obiskal sem nekdanjo ljudsko šolo, v kateri sem pričel trgati hlače pred 48 leti. Razredi so polni otrok. Govoril sem z učitelji, razkazali so mi staro in novo šolo, šolsko kuhinjo, kjer so bile pripravljene jestvine za šolarje. Za časa mojih šolskih let niso imeli te postržbe.

Koncem vasi je sedaj tudi brivnica za moške in česalnica za ženske. In kako so bili vedno zaposleni; precej časa sem moral čakati, da sem prišel na vrsto. Tudi ženske so stale v vrsti. Obiskal sem ob glavni cesti sina mojega bratranca, ki vodi svojo lastno kolarnico, opremljeno z modernimi stroji. Vedno je zaposlen, dovolj ima dela.

Za vasjo je radijska oddajna postaja za Ljubljano. Postavlja jo baš sedaj moderni oddajni stolp, kakršne vidimo v Ameriki. Tudi to sem si ogledal. Odgovorni inženir je bil zelo prijazen in postržljiv, razkazal mi je vso radijsko opremo. Pripovedoval mi je, da je bil pred vojno v New Yorku, kamor je prispel z jugoslovansko ladjo, na kateri so preiskovali različne radijske valovne dolžine. Pogovor z njim je bil nadvse zanimiv.

Nad vasjo je krožil isti čas zrakoplov, prav v mali višini, za mene nekaj posebnega, ker še nikoli nisem videl zrakoplova nad našo vasjo. Po cesti je privozil tovorni avtomobil, ameriškega izdelka. Kar čutil sem, da Amerika res ni več daleč od Slovenije. In to je res. Pred 36 letimi me je vzelo 30 dni iz Slo-

venije v British Columbia, Canada, a moj povratek v Ameriko se je pričel v Ljubljani na sredo zgodaj zjutraj in v petek zvečer sem bil v Clevelandu. Kako je majhen svet, kako blizu je že moja rojstna vas.

To vaško kroniko ali opis vam dajem s pojasnilom, kaj sem videl in slišal in čutil drugi dan mojega bivanja v domači vasi. Mislite tudi vi, kaj bi našli novega in spremenjenega v vaši rojstni vasi, kadar se povrnete. Na vse to morate biti pripravljene, da boste razumeli tek novega življenja. To ni več "stari kraj"; radio in zrakoplov ne poznata več mej, razdalje so postale tako majhne, da smo postali bližnji sosedje z vsakim narodom ali deželo na tem svetu. W. L. Willkie je imel prav, ko je zapisal: "This Is One World." (To je en svet.)

—Ponatis "Nove Dobe"

Društveni koledar

AVGUSTA

- 7. avgusta, nedelja — Piknik društva Utopians šte. 604 SNPJ na SNPJ farmi.
- 7. avgusta, nedelja — Piknik družnice št. 106 SANSa na prostorih SDD, Recher Ave.
- 7. avgusta, nedelja — Piknik

pevskega zbora "Triglav" na prostorih Doma zapadnih Slovencev, 6818 Denison Ave.

13. avgusta, sobota. — Piknik društva "Loyalites" št. 590 SNPJ na SNPJ farmi

14. avgusta, nedelja — Piknik Clev. federacije SNPJ na farmi SNPJ

20. avgusta, sobota — Piknik društva Utopians šte. 604 SNPJ na SNPJ farmi

21. avgusta, nedelja — Piknik pevskega zbora "V boj" št. 53 SNPJ na SNPJ farmi

21. avgusta, nedelja — Piknik društva "Soča" št. 26 SDZ na prostorih D-o-m-a zapadnih Slovencev, 6818 Denison Ave.

28. avgusta, nedelja — Piknik društva zbora Slovan na SNPJ farmi

28. avgusta, nedelja — Piknik pevskega zbora "Slovan" na SNPJ farmi

28. avgusta, nedelja — Piknik Slovenske moške zveze na Brae-Burn prostorih, 25000 Euclid Ave.

SEPTEMBRA

4. septembra, nedelja — Piknik društva Betsy Ross št. 186 ABZ na SNPJ farmi

11. septembra, nedelja — Piknik skupnih podružnic SANSa na SNPJ farmi

18. septembra, nedelja — Piknik ženskega odseka farme SNPJ

24. in 25. septembra. — Tridesetletnica obstoja Slovenskega doma na Holmes Ave.

OKTOBRA
23. oktobra, nedelja — Koncert pevskega zbora "Zvon" ob 35-letnici obstanka, v Slov. nar. domu na E. 80 St
29. oktobra, sobota — Halloween party društva Comrades št. 566 SNPJ na SNPJ farmi

NOVEMBRA

20. novembra, nedelja — Predstava dram. zbora "Naša zvečda" v Slov. društvenem domu na Recher Ave.

Duluth, Minn. — V tukajšnji glavni čitalnici je Matija Pogorelec razstavil več predmetov iz svoje zbirke starin, ki se nanašajo na dobo pred sto leti. Mnogo predmetov mu je izročil duhovnik Joseph Buh leta 1922.

TEKOM ČASA,

ko se zobozdravnik Dr. J. V. Zupnik nahaja na St. Clair Ave. in E. 62 St., je okrog 25 drugih zobozdravnikov v tej naselbini prakticalno in se izselilo, dočim se dr. Zupnik še vedno nahaja na svojem mestu.

Ako vam je nemogoče priti v dotiko z vašim zobozdravnikom, vam bo Dr. Zupnik izvršil vsa morebitna popravila na njih delu in ga nadomestil z novim. Vam ni treba imeti določene dogovora.

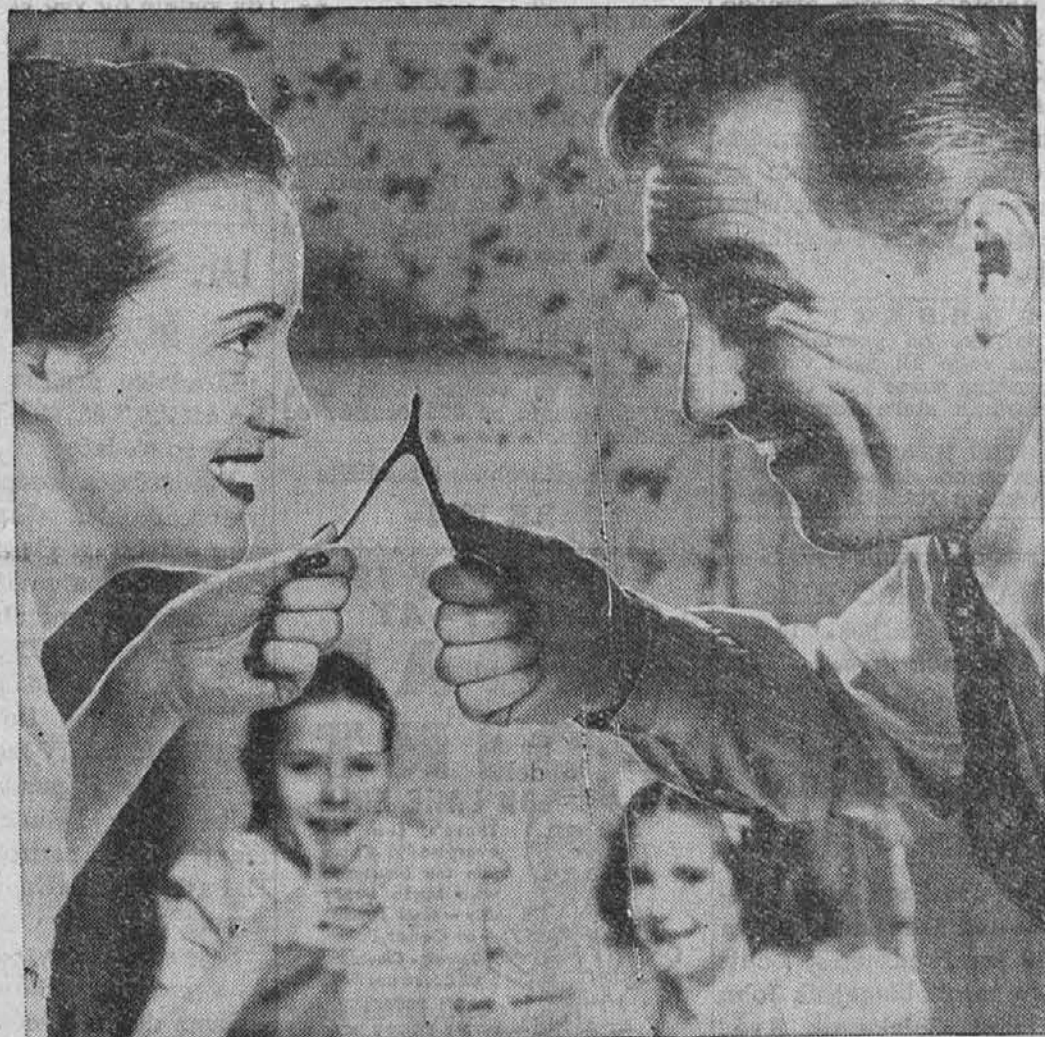
Njegov naslov je

DR. J. V. ZUPNIK

6131 ST. CLAIR AVE.
vogal E. 62nd St.; vhod samo na E. 62 St.

Urad je odprt od 9.30 zj. do 8. zv.

Tel.: EN 5013

HELP YOUR WISHES COME TRUE!

It's easy to keep wishing for things, never helping to make them come true. If you were the farmer above you might want more land, newer machinery or maybe a nest egg of security on which to retire. If you were this wife you'd probably have your heart set on home improvements, a modern kitchen or maybe a long

vacation to Rio, Paris, Hawaii, the Orient. You can make these dreams come true by planting your dollars now in safe, sure U. S. Savings Bonds. Maturing in ten years at a 4 for 3 profit, they'll supply the cash for the schooling of your children and the fulfillment of your dreams. Start saving today at your bank or post office.

Plant more opportunity in your future!

INVEST IN U. S. SAVINGS BONDS

ENAKOPRAVNOST

This is an official U. S. Treasury advertisement prepared under auspices of Treasury Department and Advertising Council

VELIKI RUSKI PESNIK

(Ob 150-letnici Puškinovega rojstva)

Sele v Sovjetski zvezi je umetnost največjega ruskega pesnika Aleksandra Sergejeviča Puškina dobila prvič občenarodno slavo. Mogočna dežela zmagovitega socializma spoštuje A. S. Puškina kot svojega narodnega genija, ustvaritelja ruskega književnega jezika in utemeljitelja nove ruske književnosti.

ben občeljudski dogodek. Kakor leta 1937, ko je ruski narod slavil stoletnico Puškinove smrti, tako tudi sedaj, ko bo poteklo 150 let od dneva pesnikovega rojstva, dobivajo Puškinovi dnevi ogromen kulturni pomen. Hkrati z grandioznimi ukrepi sovjetske vlade, katerih namen je ovekovečiti spomin genialnega pesnika, se njegova umetnost kar se da široko popularizira v kolhozih, klubih, v tovarnah in

solah, in zajema najbolj oddaljene koticke sovjetske dežele.

Puškin je postal zares ljub vsem narodom mnogonacionalne Sovjetske zveze. Sovjetska zveza hrani Puškinova dela kot največjo pridobitev ruskega naroda, kot klasično dediščino svojega genialnega pesnika.

Množični značaj proučevanja Puškinove poezije v Zvezi sovjetskih socialističnih republik blagodejno vpliva tudi na znanstveno raziskovalno delo sovjetskih literarnih zgodovinarjev. Znanstveno proučevanje Puškinovega ustvarjanja se je široko razmahnilo šele v sovjetski dobi, toda kot ruskega nacionalnega

in hrkati svetovnega pesnika ga je prvi priznal Belinski v svojih znamenitih člankih o Puškiju. Veliki ruski kritik je pokazal, koliko je storil Puškin za to, da je ruska književnost stopila na pot ljudskosti in realizma, pokazal je pomen Puškinove borbe za idejo svobode in ljudske kulture.

Puškin, ki se je v mračnih letih tlačanstva dvignil proti carizmu in v zaščito pravice ljudstva, pesnik, ki je ustvaril genialna dela, je drag in blizu ljudem socialistične družbe. Bolj kakor komur koli je Puškin razumljiv sovjetskim ljudem, ljudem, ki so ustvarili nove družbene odnose.

Puškinovo ustvarjanje je obogatilo rusko kulturo z deli čudovite umetniške sile. Veliki pesnik je razodel misli in čustva naprednih ljudi svoje dobe. Obrnil se je k ljudskemu jeziku ter se zavedal, da je književnost stvar vsega naroda. Puškin je v očarljivih verzih opeval življenje dežele, upodobil je tipične značaje in pokazal neizčrpno bogastvo ruskega jezika.

Zgodovinsko delo ustvaritve velike ruske književnosti in književnega jezika je Puškinova ogromna zasluga za narod.

Se za pesnikovega življenja je Puškin čudovito označil Nikolaj Vasiljevič Gogolj. "Ob Puški-

novem imenu," je pisal Gogolj, "me takoj prešine misel na ruskega narodnega pesnika. In res, nihče od naših pesnikov ni višji od njega in nobenega ne moremo imenovati narodnega pesnika; to pravico ima samo Puškin. V njem je kakor v leksikonu vse bogastvo, moč in gibčnost našega jezika. Močneje in širše kakor vsi drugi je razmahnil njegove meje ter pokazal njegovo neizmernost. Puškin je izrekel, morda edinstven pojav ruskega duha... V njem so se ruska narava, ruska duša (ruski jezik in ruski značaj odrazili prav tako čisto z isto očisto lepoto, s kakršno se odraža pokrajina

na izobčeni površini optičnega stekla."

Klasiki ruske književnosti, ki so sami odlično obvladali ter obogatili ruski jezik, so soglasno priznavali Puškiju mesto utemeljitelja. V svojem govoru v Društvu ljubiteljev ruske književnosti je ob odkritju Puškinovega spomenika I. S. Turgenjev dejal: "Ne smemo pozabiti, da je Puškin moral sam opraviti dve deli, ki ju v drugih deželah opravi celo stoletje in še več, namreč: izoblikovati jezik in ustvariti književnost."

(Dalje prihodnje)

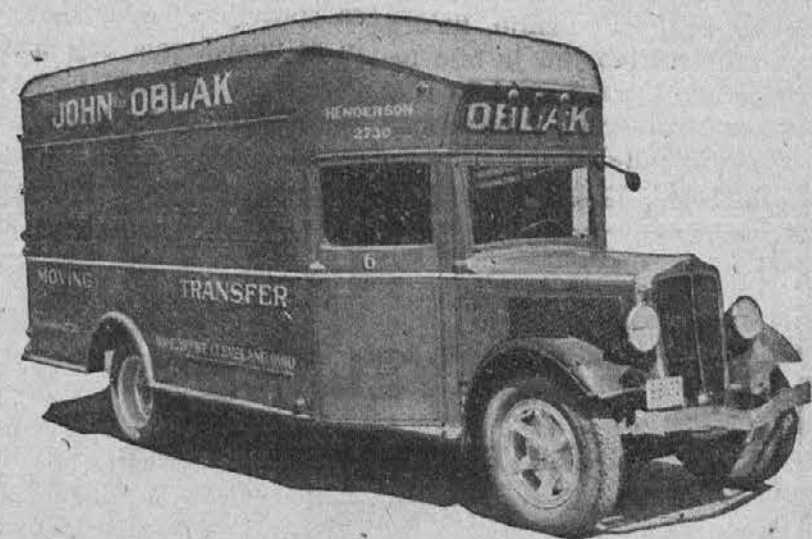
ZAVAROVALNINO

proti
ognju, tatvini, avtomobilskim
nesrečam, itd.
preskrbi

Janko N. Rogelj

6208 SCHADE AVE.

Pokličite:
ENDicott 0718

OBLAK MOVER

Se priporoča, da ga pokličete vsak čas, podnevi ali ponoči. Delo garantirano in hitra postrežba. Obrnite se z vsem zaupanjem na vašega starega znanca

JOHN OBLAKA
1146 East 61st St. HE 2730

MIHAIL ŠOLOHOV

TIHI DON

ČETRТА KNJIGA

(Nadaljevanje)

— Ta jo pa ugame! To sam brez tebe vem... — je zamišljeno zamrmral Grigorij. Spotaknil se je, objel gostoljubnega nadporočnika, s široko kretnjo pokazal na mizo in se priklonil. — Hvala za pogostitev! Zbogom! In, veš, kaj ti povem? Prej ko prej se spravi domov, dokler ti glave ne posamejo. Ti to povem, ker ti dobro hočem. Razumeš? Kaj bi se le mešal v naše zadeve. Jasno? Pojdi, prosim, čene, jih boš po grbi dobil!

Nadporočnik je vstal, se poklonil, živahno spregovoril, kdaj pa kdaj o bupano pogledal po spečem poročniku in ljubezno trepljal Grigoriju po hrbtu.

Grigorij je s težavo našel ključko v vratih in opotekaje se odšel na plan. Droban, poševen dež ga je bičal po obrazu. Posvetil se je blisk in ožaril prostrano dvorišče, mokro ograjo, bleščeče svetlikajoče se listje drevja v sadovnjaku. Ko je Grigorij lezel po stopnicah pred vrati, mu je spodletelo, da je padel, in ko se je pobiral, je zaslišal glasove:

— Kaj vsi oficirčki pijo? — je vpraševal nekdo in praskljal v veži z žveplenko.

Votel, prehlajen glas mu je zadržanim grozenjem odgovarjal:

— Dopili se bodo... Do svojega se bodo dopili!

Ko je kronska armada prešla meje hoprskega okrožja, je vnovič, kakor že leta devetnajststo-osemnajstega, zgubila napadalno moč svojega zaleta. Kozaki-uporniki gorenjega Dona in posebno Hopračani se kakor nekdanj niso marali vojskovati izven mej donske dežele; povečal se je tudi odpor rdečih edinic, ki so dobile nove izpopolnitve in so delovale zdaj na ozemlju, katerega prebivalstvo jim je bilo naklonjeno. Kozaki so bili spet pripravljeni preiti v obrambno vojsko in poveljstvo donske ar-

made jih ni moglo z nikakršno zvižajo prisiliti, da bi se bojevali z enako trdovratnostjo, s kakršno so se pred kratkim bojevali v mejah lastne dežele, ne glede na to, da je bilo sorazmerje sil na tem odseku njim v prid: nasproti deveti rdeči armadi, razbiti v bitkah, ki je štela enajst tisoč bodal, pet tisoč sabelj in dva in petdeset topov, so vrgli kozaške korpuze, ko so šteli v celem štirinajst tisoč štiri sto bajonetov, deset tisoč šest sto sabelj in tri in petdeset topov.

Najživahnejši nastopi so potekali na krilnih pravicah in posebno tam, kjer so delovale enote dobrovoljske kubanske južne armade. Obenem z uspešnim prodiranjem v globino Ukrajine je del dobrovoljske armade pod poveljstvom generala Wrangla silno pritiskal na deseto rdečo armado, jo stiskal in se v zagrizenih bojih pomikal proti Saratovu. 28. julija je kubanska konjenica prišla prav do Kamišina, zajela v ujetništvo velik del čet, ki so ga branile. Protinapad, ki so ga izvedle enote desete armade, je bil odbit. Kubanskoterska združena konjeniška divizija je drzno manevrila in grozila, da bo zaobšla levi bok, zategadelj je poveljstvo desete armade umaknilo edinic na bojno črto Borzenkovo—Latiševo—Krasnij Jar—Kamenka—Bannoje. Ta čas je štela deseta armada v svojih vrstah osemnajst tisoč bajonetov, osem tisoč sabelj in sto dva in trideset topov; dobrovoljsko-kubanska armada, ki je stala nasproti nji, je štela sedem tisoč šest sto bodal, deset tisoč sedem sto petdeset sabelj in osem in šestdeset topov. Razen tega so imeli beli odrede tankov, razpolagali so pa tudi z znatim številom letal, ki so opravljala izvidniško službo in se udeleževala bojnih nastopov. Toda Wranglu niso pomagala ne francoska letala ne angleški tanki in topovi; dalje od

Kamišina se ni mogel premakniti. Na tem odseku so se razvneli dolgotrajni, zagrizeni boji, ki so rodili le neznatne spremembe v bojni črti.

Proti koncu julija se je začelo pripravljanje rdečih armad, da bi prešle v obsežen napad na vse osrednjem odseku južnega bojišča. V ta namen sta se po načrtu Trockega deveta in deseta armada združili v udarno skupino pod poveljevanjem Šorina. V rezervno udarne skupine naj bi prešli z vzhodnega bojišča vržena osemindvajseta divizija z brigado nekdanjega kazanskega utrjenega področja in petindvajseta divizija z brigado saratovskega utrjenega področja. Razen tega je poveljstvo južnega bojišča ojačilo udarno skupino s četami, ki so bile v rezervi pri bojni črti, in s šestindvajseto strelsko divizijo. Določeno je bilo, naj bi zadale pomožni sunek v voroneški smeri sile osme armade z dodano jim enotrideseto strelsko divizijo, potegneno z vzhodnega bojišča, in sedmo strelsko divizijo.

Splošni prehod v naskok je bilo opaziti med prvimi in desetim avgustom. Sunek osme in devete armade naj bi po načrtu vrhovnega rdečega poveljstva pospremil obkoljevalni nastopi krilnih armad, pri čemer je posebno odgovorna in zapletena naloga doletela deseto armado, ki je morala delovati na levem bregu Dona in odrezati glavne sile nasprotnika od severnega Kavkaza. Na zahodu so nameravali z delom sil štirinajste armade izvesti odločen demonstrativen nastop v smeri Čaplino—Lozovaja.

FORNEZI
Nove forneze na premog, olje, plin, goriko vodo ali paro vzpostavimo. Resetting stane \$15; čiščenje \$5. Premeženo stare forneze na olje ali plin.

CHESTER HEATING CO.
Govorimo slovensko
1193 Addison Rd., UT 1-0396

**AKO NAMERAVATE
PRODATI VAŠO HIŠO**
za eno ali dve družini, pokličite nas.
Ivanhoe 7646
Realtor

**Euclid Rifle and
Hunting Club**

Uradniki lovskega kluba Euclid Rifle and Hunting Club za leto 1949 so: Predsednik Louis Podpadek, tajnik-blagajnik John Evatz, 19302 Chickasaw Ave., Cleveland 19, O., tel.: IV 2050; nadzorni odbor: John Dolenc, John Rožanc in Tony Petkovšek. Seje se vršijo vsak prvi torek v mesecu v Slov. domu na Holmes Ave., tekem poletnih mesecev pa se vršijo vsako prvo sredo v mesecu na prostorih farme.

Medtem ko je potekalo na odsekih devete in desete armade potrebno pregrupiranje, je belo poveljstvo, da bi razdrlo napad, ki ga je pripravil nasprotnik, dokončevalo sestavljanje Mamontovljega korpuša, nameravalo prebiti bojišče in vreči korpus v globok pohod po zaledju rdečih armad. Uspeh Wranglovih armah na caricinskem pravcu je dovolil, da so razširili bojišče te armade proti levi in s tem skrajšali bojišče donske armade, potegnili iz njenega sestava nekaj konjeniških divizij. Sedmega avgusta je bilo v trgu Urjupinski zbranih šest tisoč sabelj, dva tisoč osem sto bajonetov in tri baterije po štiri topove. Desetega pa se je novo sestavljeni korpus pod poveljstvom generala Mamontova prebil ob spoju osme in devete armade in se od Novohoperska usmeril proti Tambovu.

Po prvotnem načrtu belega poveljstva so nameravali poslati v pohod po rdečem zaledju razen Mamontovljega korpuša tudi še konjeniški korpus generala Konovalova, ker pa so se razbesneli boji na odseku, ki so ga branile edince Konovalovljega korpuša, ga niso mogli potegniti z bojišča. Ta okoliščina tudi pojasni omejene naloge, ki jih je dobil Mamontov, kateremu so naložili, naj se ne zakopje in ne sanja o pohodu na Mo-

**HIŠA NAPRODAJ
(PRODAJA LASTNIK)**

Hiša za 1 družino, 6 sob, zidana iz najboljših opeke. Dve garaži, zidani, 22x24. Dvojna okna in mreže, vse v prvovrstnem stanju. Blizu busa, šole, cerkve in trgovin.

Hiša za 1 družino, nova 6 sob. Vse najmoderneje urejeno. Gorkota na plin. Rekreativna soba 12x28. 2 garaži, cementiran dovoz. Se lahko takoj vselite vanjo. Lota 50x130. Nahaja se 300 čevljev od Chardon Rd.

Za vse podrobnosti pokličite
KE 1674

**EVERY DAY IS
FUNDAY—AT
CEDAR
POINT**

skvo, pač pa razbije zaledje in nasprotnikove prometne zveze in se vnovič druži, medtem ko je bilo spočetka njemu in Konovalu ukazano, naj z vso konjeniško gмотo zada uničujoč udarec v bok in zaledje osrednjim rdečim armadam, potem pa se v pospešenem pohodu pomika v notranjost Rusije, izpopolnjuje svoje sile s proti sovjetom razpoloženi sloji sobivalstva in nadaljuje prodiranje do Moskve.

Osmi armadi se je posrečilo, da je ohranila postojanke svojega levega krila, potem ko je uporabila armadno rezervno. Desni bok devete armade je bil huje razkrojen. Poveljniku glavne udarne skupine Šorinu se je z izvedenimi ukrepi posrečilo, da je strnil notranja boka obeh armad, ni pa se mu posrečilo, da bi zadržal Mamontovljo konjenico. Na povelje Šorina so poslali nasproti Momontovu iz področja Kiranova rezervno šestindvajseto divizijo. Njen bataljon, ki so ga natovorili na vozove in poslali na postajo Sampur, je razbil v izsiljenem boju eden izmed krilnih oddelkov Mamontovljega korpuša. Ista usoda je doletela tudi konjeniško brigado šestindvajsete strelske divizije, ki je bila vržena v kritje odseka ob železnici Tambov—Balašov. Ker je brigada zadelala ob vso gмотo Mamon-

HIŠA NAPRODAJ
nova Cape Cod vzorca; 3 spalnice in stranišče spodaj; zgoraj kopalnica, lota 100x165, garaža; pri busu. Cena \$15,500. Zglasite se pri lastniku
253 E. 284 St., Wickliffe 846 J

Dr. "Carniola Hive"
št. 493 T. M.

Uradnice društva "CARNIOLA HIVE," št. 493 T. M. za leto 1949 so sledeče:

Predsednica Josephine Stwan; podpredsednica Christine Glavan; bivša predsednica Mary Bolta, duhovna voditeljica Mary Tekaucic; zapisničarica in bolniška tajnica Julia Brezovar, 1173 E. 60 St., tel. EN 4758; finančna tajnica Pauline Debevec, 1287 E. 169 St., tel. IV 2048; vratarica Pauline Zigman; spremljevalka Mary Mahne; stražnica Mary Vesel; nadzornice: Jean E. Pajk, Ursula Unetič in Sylvia Praust.

Seje se vršijo vsako prvo sredo v mesecu v Slovenskem narodnem domu, dvorana št. 1, ob 7.30 uri zvečer.

Asesment mora biti plačan do zadnjega dne v mesecu. Pobira se na seji in vsakega 25. v mesecu.

Bolne članice naj se javijo takoj pri Mrs. Julia Brezovar, 1173 E. 60 St., EN 4758.

tolvje konjenice, je bila po kratki bitki razpršena.

Osemnajstega avgusta je Mamontov v naskoku zavzel Tambov. Toda ta okoliščina ni ovirala osnovnih sil Šorinove udarne skupine, da bi ne prešle v napad, čeravno so morale za bitko z Mamontovom izločiti iz sestava skupine skoraj dve pehotni diviziji.

Bojišče, ki se je na severu in severovzhodu vleklo skoraj naravnost od Starega Oskola do Balašova in se odklonilo proti Caricinu, se je začelo izravnavati. Kozaki polki so se pod pritiskom premočnih nasprotnikov sil umikali proti jugu, prehajali v pogoste protinapade in se zaustavljali ob vsaki ježi. Ko so stopili na donska tla, se jim je vrnila zgubljena bojna sila; ubežništvo se je prejenjalo, kakor bi odsekali; iz okrajev srednjega Dona so prišla ojačenja. Čim globlje so deli Šorinove udarne skupine prodirali v de-

želo donskih kozakov, tem krepkejši in zagrnenejši je bil odpor, ki so jim ga nudili. Kozaki uporniških okrajev gorenjedonskega okrožja so na lastno pest na zborovanih objavljali splošno mobilizacijo, prirejali bogoslužja in se neutegoma odpravljali na bojišče.

(Dalje prihodnjt)

Naročajte, širite in čitajte "Enakopravnost!"

LIKER - GOSTILNA STANOVANJE
Mentor-on-the-Lake
9-letni "lease," obednica, vsa električna oprema; hladilna oprema, register, televizijski aparat. Odprto ob nedeljah. \$22,500. Lahki pogoji. Zglasite se pri lastniku. **JERRY'S TAVERN**, vogal Route 283 in Andrews Rd., tel.: OL 2464 ali Mentor 77768.

MOŠKI
dobi gotovo okolico za obratovanje in prodajanje najnovejših pripomočkov. Si lahko zasluži \$140 na mesec s delom samo delni čas. Treba je le \$395 za nabavo stroja in blaga. Vse podrobnosti da tovarniški zastopnik. Pošljite vaše ime in naslov ter telefonsko številko na **Box 44, c/o Enakopravnost**

Get 'em while you're "HOT"!

How you doing? All right? Well, we don't want to throw cold water. But remember—there comes a time to every man when his earnings start to go downhill.

The money you'll need in the future, you're earning right now. And one safe way—one sure way—to set some of that money aside is to do it by purchasing U. S. Savings Bonds.

You can buy them at this bank. Don't miss this opportunity to save while you're still going strong!

Put more opportunity in your future! Invest in U.S. Savings Bonds

ENAKOPRAVNOST

This is an official U. S. Treasury advertisement—prepared under auspices of Treasury Department and Advertising Council.

CLEVELAND

JE SLOVENSKA METROPOLA V AMERIKI

V Clevelandu so naseljeni Slovenci, oziroma Jugoslovani iz vseh delov Slovenije in sploh Jugoslavije. V Clevelandu izhaja slovenski list

ENAKOPRAVNOST

ki prinaša dnevno zanimive novice iz vseh delov sveta.

Enakopravnost

6231 St. Clair Ave. Cleveland 3, Ohio

N. J. Popovic, Inc.

IMA ZASTOPSTVO

Chrysler-Plymouth avtov

PRODAJA NAJNOVEJŠE 1949 IZDELKE KOT TUDI RABLJENE AVTE

V zalogi ima razne dele in potrebščine za avte ter izvršuje razna popravila po tovarniško izurjenih mehanikih.

8116 LORAIN AVE.

ME 7200

NICK POPOVIC, predsednik

Woodhill Business Men's Association

prijazno vabi prebivalstvo na

LEPO ZABAVO V SREDO, 3. AVG. na prostoru East 102 St. od Union Ave., ob 8. zvečer, ter na **LETNI PIKNIK V SREDO 10. AVG.** v Euclid Beach Parku, celi dan. Vprašajte vaše trgovce za proste listke, s katerimi boste deležni prilike do krasnih dobitkov.